

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Steigen

Emne: Bordstilt til hverdags

Bygdelag:

Oppskr. av: Amundus K. Pedersen Gard:

(adresse): Dypning i Steigen

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Om bordstiltene kan og fortelle følgende så kanskje kortelig fra de almindelige heim i minn vår bygd. Der stod i stuen et langt bord og bordsædet til det var ved midten og til det en slags sofaformt hvor på husets far og mor sat på tilberds. I de finere heim spiste husfoll i stue og gjæstefoll i kjøkken ved kjøkkenbenk. I disse fine heim var der simplet nok til gjæstefoll, utvakt julehöitid og påskhöitid eller gammal religiøs stilt, samt og ved pinnsetid, og likeså ved fødselsdager for husets foll. I senere tider no bildags smiser de fleste hele huslyden i almindelige heim i kjøkken hverdagslig, helldager i stuen. Disse faste plasser ved bordene stilt at der heller den skal sitte på sin plass ved bordet. Er enno en så å si flott husstilt hos oss som de vill alle holde fast på og far og morsplassen ved bordet er hovedplassen og ved hvilken samletst bordledning er det de to som leder bordstilt og borddanningen og er ellgammel

hos oss i ældre tider var det sædvanligt
 at ved bordet var "bønne
 noten" dem at de holdt halvtallerne
 og holdt fingerrør hrystet med foldede
 hænder over som gudgæstlige "hætte
 = skilt" ("hætte" "hætte") der
 lestes for retten helst lavt hver for
 sig heller et utal herfra og
 alene. I gamle dage var der
 et stort stort fælles, fire om hver
 fælles og med stor "fælles" fælles
 fælles ul-ud de 4 som var
 det fælles skilt var og skilt i
 begravelser og hyløp. De holdt
 i stier og stalt i hyløbet
 No har de hver sig sig de driller
 mellemst ul-ud de driller
 og dette har den tid der er
 begyndt i driller hætte
 I hyløper og begravelser var
 der et stort bord og stuerne
 vegg og til i stier på var bord
 fælles over helst kvartbønder
 og hver og hver havde sit
 mønt ved bordet som stod i
 stuerne hver side og dette bord
 skulle være pyntet med
 stuerne, og holdt over dem ved
 som det var. Det var og så at
 det ved stuerne var pyntet med
 et stort skilt. Og der var
 skilt at de plejede at
 hyløbet på fælles idet at
 partiet ble levende og dem var
 et stort og lyst hyløbet eller
 det var overpopulært og der

om Anne Marie i "Hollandsk Hus"

Begravelsesbordets ¹begyndelse og slutning
 ved bordet var altid en uafbrudt stillet
 de kalle "vissestaler" og var altid
 utvivlsomt ²afsluttet. Var det en selvsagt
 -dets begravelse måtte ³afsluttes
 som "vissestaler" og ⁴afsluttes ved
 bordet med ⁵afsluttes. O Guds
 lade uaflydige" og efter ⁶afsluttes en
 i ⁷afsluttes lade for ⁸afsluttes
 Ved hverdagslige bord der ⁹afsluttes
 fisk og sill til ¹⁰afsluttes borte der ¹¹afsluttes
 heller ¹²afsluttes stillet og la i ¹³afsluttes
 laget de ¹⁴afsluttes borte" ¹⁵afsluttes
 de ¹⁶afsluttes til ¹⁷afsluttes og ¹⁸afsluttes
 ble ¹⁹afsluttes i ²⁰afsluttes
 som de ²¹afsluttes borte til ²²afsluttes
 borte i det ²³afsluttes "afsluttes" og
 så ²⁴afsluttes på ²⁵afsluttes og
 så ²⁶afsluttes til ²⁷afsluttes
 som da ²⁸afsluttes de ²⁹afsluttes
 med ³⁰afsluttes i ³¹afsluttes
 i ³²afsluttes på ³³afsluttes og ³⁴afsluttes
 ble ³⁵afsluttes for ³⁶afsluttes
 i ³⁷afsluttes ³⁸afsluttes
 med ³⁹afsluttes "afsluttes" ⁴⁰afsluttes
 oss for ⁴¹afsluttes ⁴²afsluttes
 på ⁴³afsluttes og de ⁴⁴afsluttes
 lever ⁴⁵afsluttes, og ⁴⁶afsluttes og ⁴⁷afsluttes
 lever, som de ⁴⁸afsluttes med
 kniv og ⁴⁹afsluttes. Den ⁵⁰afsluttes
 kom i ⁵¹afsluttes da ⁵²afsluttes oss ble
 en ⁵³afsluttes i ⁵⁴afsluttes
 spise ⁵⁵afsluttes og ⁵⁶afsluttes og
 begynte ⁵⁷afsluttes for 30-40 ⁵⁸afsluttes
 siden. Uden ⁵⁹afsluttes

4872

4975

fortelles der. alle de gamle
 folketruer og skikker med
 arbeide heller har det og
 "beijonger" eller "beijonger",
 "Bordjonga" eller "Bordjonga"
 for "Bordjonga". Det var et ypperlig
 begreb at være en kendt
 kunde og en god arbeider.
 "Bordjonga" er et ord i julesang
 og den er arbeidet selv, men
 heller ikke, og hver sig til
 alle som havde hver sig som
 en af de gamle. Det var en
 som blev en af de gamle
 som blev en af de gamle i
 1870 og blev en af de gamle
 og blev en af de gamle i
 1850 og blev en af de gamle
 i det gamle århundrede.

Sine begravelse der
 skildet med det store
 store mellemballe var i
 holdt på den i den
 år 1914. Det er en
 år i et begravelse heller
 ved et besøg i den
 på den af den og den
 af den af den af den
 og den af den af den
 for den af den i den

4975

Omløpene året 1910 begynte om å se
 det ble "falt" voldsomt på alle mulige
 bord i hus 170 så å si overalt.
 I senere tider har det også blitt
 populært å feste en hæl hantomitt-
 plate i bordplaten og denne blir
 falt, på bordets under bestødd
 med hantomitt.

Som regel i gamle dager dette
 husmor ut i stuen til fallet
 i huset, først til vasken så til kaffen
 Smør og ost og egg skulle deles ut
 eller som det var stor, stert og
 voldsom til og deretter deltes mat-
 til, men viste det seg at alle de
 som var voldsom store og sterte
 ikke greidd å spise opp sin porsjon
 så var god den som syntes å ha
 lyst på litt mer å spise det. Dette
 ble betraktet som en "Odelsæere"
 og "Odelsplikt" at alle skulle ha den
 mat de trengte å leve ut av.

Spørsmål nr 26 om hvor store barn
 var det ved bord kunne forsyne
 seg sjøll var som regel i 3-4 årsalderen
 men da gamle straks etter skulle
 kristendomsstiltene være at barnet
 skulle begynne å lære en bordbønn
 høit. Den som forsynte barnet
 ved bordet var enten far eller
 mor, to som skulle forsynes
 ble forsyningen besørget ut av begge.
 Til småbarn ble maten lygget.

Det var også en "lylkesitt" i heimene
 i gamle dager at hvis en visdomskvinne
 eller visdoms mann, ut av taberett især,
 kom tilguds at disse skulle settes på beders plass

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

ved bord stik, at de efterpå beste hell og lytte
over huset dem sa dem samme stik på lytte
sætte" ved jestedbord

En elckammret skilte sig det og er enno
i mange heim at de på juledagsmorgenerne
samt nytårsdagsmorgener idet de går tilbords
syrer en julesalmes og efterpå læser bønner
for dagen udav en bønneboks og efterpå
syrer julevers, altså for de spiser, eller
spiser syres et helle to vers av en julesalmes
ved nytårsdagsbord syres først "Velkommen
hit i jesu søte navn du nytårsstid o.s.u"

Det er aldrig tillatt for dem å snakke ved
bordet for et øieblik, og ustyrlig betrakter å
gå fra bordet for alle øieblik. En gammelt
skilte at idet dem reiser seg fra bord
og si "till for Herren". Men de fremmed dem
dem dem at og stik de dem

"sig sig" nei "Velkommen sig" Og en
god skilte at dem for spise sammen med
dem såframt plass ved bordet. En tilfeldig
jest skulle ha elstira braktentent. Enno
er skilten at dem som kommer skal
idat dem ha en god kopp kaffe med
enten brød eller kaker til, uten brød
eller kaker til kaffe resten en stund

I finere heim hvor hænere spise på
kjøkken skulle en ^{frammid} spise i stuen sammen
med husfolk om de er svart vis tatermann
eller taterkjerring. Det har og er å betrakte
som en veldig skilte utav en jest å spise
besjedenent og ved bord vise besjedenent
og ærbødighet for jølliet haan jester,
og for dem gud som gir oss alle det

Stik var spørsmål om 4975
på dette om